

UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

NUORODA: INMSLI1022LT
PATVIRTINIMO DATA: 02 birž. 2025
KONFIDENCIALUMAS: Roquette Restricted
KALBA: Lithuanian
VERSIJA: 2.0

PERŽIŪROS LENTELĖ

Versija	Data	Dokumento savininkas	Versijos istorija:
2.0	02 birž. 2025	Valdone JOKUBAITIENE	Nauja versija, pagal atnaujintą leidimų ugnies darbams formą.

PATVIRTINIMO LENTELĖ

Data	Vardas	Pareigų pavadinimas	Funkcija:
19 geg. 2025 7:51:28 CEST	Valdone JOKUBAITIENE	HSE specialist	Author
19 geg. 2025 11:43:40 CEST	Rimante SVIDENIENE	SITE HSE MANAGER	Reviewer
01 birž. 2025 22:46:27 CEST	Vaidas SALDUKAS	Plant Maintenance Manager	Reviewer
02 birž. 2025 5:45:25 CEST	Edvinas BERNOTAS	plant manager	Approver

Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

PARENGĖ	Valdonė Jokubaitienė	Darbuotojų saugos ir sveikatos darbe specialistė
PATIKRINO	Rimantė Svidenienė	Darbuotojų saugos ir sveikatos ir aplinkosaugos vadovė
	Vaidas Saldukas	Techninio aptarnavimo direktorius
PATVIRTINO	Edvinas Bernotas	Generalinis direktorius

TIKSLAS	TAIKYMO SRITIS
Šios instrukcijos tikslas - nustatyti reikalavimus, atliekant darbus susijusius su atviros liepsnos naudojimu, kibirkščių susidarymu bei kitus darbus, kurių metu yra pavojus kilti gaisrui ar sprogimui (toliau - ugnies darbai) ROQUETTE AMILINA, AB (toliau - Bendrovė).	Ši instrukcija taikoma kiekvienam Bendrovės darbuotojui, organizuojančiam, planuojančiam ir / ar atliekančiam ugnies darbus bei rangovinių organizacijų, atliekančių tokius darbus (toliau - rangovai), darbuotojams. Šios instrukcijos reikalavimai netaikomi: • Ugnies darbams, kurių atlikimo tvarka numatyta atitinkamuose technologiniuose reglamentuose (pvz., atliekant technologinį kaitinimo procesą, džiovyklų/katilų degiklių uždegimą ir pan.); Atliekant ilgalaikius statybos / montavimo darbus. Bendrovės neveikiančiuose arba naujai statomuose įrenginiuose gali būti numatytos ir kitos ugnies darbų atlikimo sąlygos, kurios nurodomos akte leidime statybos / montavimo darbams.

PAGRINDINIAI PRINCIPAI

Apsaugoti Bendrovės darbuotojus ir turtą nuo ugnies pavojaus

SUSIJĘS (-Ę) DOKUMENTAS (-AI)

- BENDROSIOS GAISRINĖS SAUGOS TAISYKLĖS 2010 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 1-223 su pakeitimais LR PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮSTATYMAS 2002 m. gruodžio 5 d. Nr. IX-1225 su pakeitimais
- INMSLI1004LT Gaisrinės saugos instrukcija
- INMSLI1005LT Veiksmų kilus gaisrui planas
- PRMSLI1001LT Leidimo darbams procedūra
- Leidimas darbams ir jo priedai :
  - o Leidimas darbams (bendras);
  - o Ugnies darbų leidimo priedas;
  - o Leidimo priedas patekti ir dirbti ribotoje erdvėje;
  - o Leidimo priedas dirbti ant stogo
- INMSLI1017LT AVARIJŲ PREVENCIJOS IR ATSAKOMŲJŲ VEIKSMŲ PLANAI Nr. 1-10
- PRMSLI1006LT APRŪPINIMO ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS TVARKA

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

1. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

- 1.1. Šios instrukcijos paskirtis – nustatyti reikalavimus, susijusius su ugnies darbų atlikimu, siekiant išvengti gaisro ar sprogimo pavojaus.
- 1.2. Šios instrukcijos reikalavimų privalo laikytis visi Roquette Amilina, AB (toliau – Bendrovė) darbuotojai bei rangovinių organizacijų darbuotojai, atliekantys ar organizuojantys ugnies darbus.
- 1.3. Ugnies darbų atlikimo metu būtina užtikrinti tinkamą darbo vietos paruošimą, rizikų vertinimą, priešgaisrinių prevencijos priemonių įgyvendinimą bei nuolatinę darbo zonos kontrolę.
- 1.4. Visi ugnies darbai turi būti atliekami vadovaujantis šioje instrukcijoje nustatytais saugos reikalavimais ir Bendrovėje galiojančia leidimų darbams sistema.

2. TIKSLAI

2.1. Pagrindiniai Ugnies darbų instrukcijos tikslai:

- 2.1.1. Užtikrinti, kad ugnies darbai būtų vykdomi saugiai, siekiant išvengti gaisro ar sprogimo pavojaus, apsaugant Bendrovės ir rangovų darbuotojus;
- 2.1.2. Užtikrinti, kad prieš pradedant ugnies darbus būtų atliktas išsamus rizikos vertinimas, nustatyti galimi pavojai ir pritaikytos būtinos saugos priemonės;
- 2.1.3. Garantuoti, kad ugnies darbus atliekantys darbuotojai būtų tinkamai informuoti apie galimus pavojus, saugos priemones bei veiksmus avarijos ar ekstremalios situacijos atveju;
- 2.1.4. Užtikrinti, kad iki ugnies darbų pradžios būtų įgyvendintos visos prevencinės priešgaisrinės priemonės, mažinančios gaisro kilimo tikimybę;
- 2.1.5. Užtikrinti nuolatinę ugnies darbų vykdymo kontrolę, įskaitant atsakingų asmenų stebėjimus bei patikrinimus darbo metu.

3. TERMINAI IR APIBRĖŽTYS

Šioje instrukcijoje vartojami terminai ir apibrėžtys:

Ugnies darbai (UD)	Ugnies darbai – darbai, kurių metu atsiranda uždegimo šaltinis, galintis uždegti kietąsias medžiagas, dulkes, degias dujas ar chemines medžiagas, skysčius. Ugnies darbai skirstomi pagal uždegimo šaltinio naudojimą: a. Ugnies darbai, kurių metu naudojami atvirai matomi uždegimo šaltiniai, pvz., naudojama atvira ugnis, išsiskiria matomos kibirkštys, medžiagos įkaitinamos iki temperatūrų, galinčių uždegti kietąsias medžiagas, degias dujas, skysčius ar chemines medžiagas ir pan. (plovimas ir suvirinimas dujomis, elektra, metalų mechaninis apdirbimas, išsiskiriant kibirkštims ir kt.). b. Ugnies darbai, kurių metu nėra naudojami atvirai matomi uždegimo šaltiniai, tačiau yra didelė tikimybė, kad, esant tam tikroms sąlygoms, jie gali susidaryti, pvz., elektros kibirkštys, dėl statinės elektros susidariusios kibirkštys, trinties metu galinčios susidaryti kibirkštys ir pan. (laikinių elektros prietaisų įjungimas, elektros pjūklų, bei kitos elektros įrangos, nepritaikytos naudoti

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

	potencialiai sprogioje aplinkoje naudojimas ir kt.). Ugnies darbams taip pat priskiriami procesai, kuuomet medžiagos įkaitinamos iki temperatūros, galinčios sukelti jų užsiliepsnojamą.
Leidimas darbams (LD)	Nustatytos formos dokumentas, leidžiantis atlikti darbus Bendrovės teritorijoje / padalinyje / technologiniame procese ar atskirame technologiniame įrenginyje. LD forma ir pildymo tvarka aprašyta Bendrovės Leidimų darbams procedūroje.
Leidimo darbams priedas atlikti ugnies darbus (toliau – LD - UD)	Bendrovėje nustatytos formos LD priedas (pildoma forma), kuriame nurodoma darbų atlikimo vieta, priedo išdavimo data, galiojimo laikas, nustatoma darbų zonos rizikos grupė, įvertinamos darbų vietos sąlygos ir nurodomi privalomi rizikos valdymo veiksmai, prevencinės priemonės gaisro ir sprogimo rizikai mažinti. LD - UD forma pateikta 1 priede.
Leidimą ir / ar jo priedą išduodantis asmuo 	Specialiai apmokytas gamybinio padalinio arba įrenginius eksploatuojančio personalo darbuotojas, turintis teisę išduoti leidimus darbams. Tai gali būti cecho vadovas, technologas, pamainos meistras, padalinio vadovas, operatorius, mechanikas ar kitas darbuotojas, paskirtas Bendrovės įsakymu, kuriuo nustatomi atsakingi asmenys, įgalioti išduoti leidimus darbams. Asmuo, įgaliotas išduoti leidimą, turi teisę išduoti leidimą / jo priedą tik jam priskirtame ceche / padalinyje / tarnyboje / bare.
Atsakingas už priemonių paruošimą 	Leidimą išduodančio asmens nurodytas įmonės darbuotojas, kuris yra atsakingas už tai, kad būtų tinkamai paruoštos ir įgyvendintos visos leidime darbams / priede nurodytos saugos priemonės prieš pradedant darbą. Tai kvalifikuotas Bendrovės darbuotojas, kuris vykdo jam priskirto gamybos padalinio įrangos / įrengimų, mechanizmų, armatūros ir vamzdinių, elektros įrengimų, kontrolės matavimo prietaisų ir automatikos įrengimų techninės būklės ir eksploatacijos techninę priežiūrą, einamųjų ir kapitalinių remontų bei planinio įrenginių stabdymo remontui metu, pagal atitinkamos srities ir saugaus darbo reikalavimus. Šis asmuo atsakingas už tinkamą pavojingos energijos izoliavimo procedūrą.
Darbų vykdytojas 	Specialiai išmokytas darbų atlikėjų / vykdytojų vadovas, atsakingas už darbų pagal išduotą leidimą darbams organizavimą, vykdymą ir kontrolę (Bendrovės atitinkami darbuotojai, rangovinių organizacijų vadovai ir pan.).
Padalinio vadovas	Asmuo, kuris atsako už darbuotojų saugą ir sveikatą jam priskirtame padalinyje ir kurio nurodymai privalomi bent vienam darbuotojui - tai cechų viršininkai ir barų bei padalinių vadovai, pamainų meistrai.
Ugnies darbų prižiūrėtojas	Darbų vykdytojo paskirtas darbuotojas, kuris yra atsakingas už gaisrinės saugos priemonių laikymąsi ir kontrolę darbo vietoje ugnies darbų atlikimo metu, užtikrinant, kad būtų išvengta ugnies ir karščio sukulto pavojaus, stebint ir įvertinant galimą kibirkščių ir liepsnų atsiradimą bei reaguojant į bet kokius

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

	incidentus. Ugnies darbų prižiūrėtojas (-ai) skiriamas (-i) iš darbų atlikėjų darbuotojų pusės.
Ugnies darbų stebėtojas	Darbų vykdytojo paskirtas ir LD – UD nurodytas darbuotojas, kuris baigus ugnies darbus 1 val. po darbų užbaigimo vykdo ugnies darbų zonos stebėjimą dėl galimo gaisro kilimo pavojaus (kartu atliekant darbo zonos susitvarkymą). Ugnies darbų stebėtojas (-ai) skiriamas (-i) iš darbų atlikėjų darbuotojų pusės.
Ugnies darbų stebėjimas	Tai procesas, kurį vykdo darbų vykdytojo paskirtas asmuo (darbų atlikėjas) ugnies darbų metu ir 1 val. baigus darbus, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi visų nustatytų saugos reikalavimų, o darbo metu ir juos užbaigus nekiltų gaisro ar sprogimo pavojus. Stebėtojas palaiko ryšį su darbuotojais, stebi darbo zoną ir nedelsiant reaguoja į nesaugias situacijas ar galimus pavojus.
Darbo zonos tikrintojas baigus ugnies darbus	Leidimą išduodančio asmens LD – UD nurodytas įmonės darbuotojas, kuris yra atsakingas už darbo zonos tikrinimą po ugnies darbų užbaigimo.
Darbo zonos tikrinimas	Tai procesas, apimantis darbo zonos tikrinimą po ugnies darbų užbaigimo, siekiant užtikrinti, kad neliktų liekamųjų pavojų, tokių kaip smilkstančios ar degios medžiagos, kurios gali sukelti gaisrą. Tikrinimo trukmė ir patikrinimų periodiškumas po darbų užbaigimo nustatomas pagal darbo zonos rizikos grupę (3, 2 ar 1). Tikrinimo rezultatus paskirti atsakingi asmenys registruoja LD - UD, nurodant tikrinimo pradžios ir pabaigos laiką.
Nuolatinės ugnies darbų vietos	Tai mechaninės dirbtuvės ir bendrovės teritorijoje ar pastatuose įrengtos ir užrašais ar ženklais pažymėtos nuolatinės ugnies darbų atlikimo vietos. Įrengiant šias vietas turi būti taikomi darbuotojų įrengimo, darbo įrenginių naudojimo, gaisrinės saugos bendrųjų nuostatų reikalavimai. Atliekant ugnies darbus mechaninėse dirbtuvėse ir kitose nuolatinėse ugnies darbų vietose, leidimas atlikti ugnies darbus nepildomas.
Pavojinga ugnies darbų zona	11 m. spinduliu aplink ugnies darbų vietą esanti zona veikiančiame gamybiniame pastate.
Ugnies darbų vieta	Konkreči vieta, kurioje atliekami suvirinimo, metalo pjaustymo ar kitokie ugnies darbai.
Greta esantys technologiniai įrenginiai, keliantys pavojų	Greta laikinai įrengtos ugnies darbų vietos esantys technologiniai ar kiti įrenginiai, kurie sąveikoje su kibirkštimi gali kelti pavojų dėl juose esančių medžiagų, vykstančių procesų ar nesandarumų.
Nepavojingas gaisrui ir sprogimui vamzdynas	Vamzdynas, kuriuo nebuvo transportuojamos gaisro ir sprogimo atžvilgiu pavojingos medžiagos bei nėra jokių galimybių joms ten patekti, pvz., vamzdynai, transportuojantys vandenį, garą, techninį orą ir kt.

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

Degioji medžiaga	Medžiaga, kuri gali degti. Tai tokios medžiagos kaip medis, plastikas, bitumas, smala ir pan., kurias galėjo panaudoti stogo, lubų, sienų, grindų dangai, įskaitant jų izoliaciją.
Uždegimo šaltinis	Energijos šaltinis, sukeliantis degimą. Be energijos šaltinio gaisro kilimui reikalingi dar du elementai, tai kuras, toks kaip dulkės ar degios medžiagos ir oksidatorius - deguonis iš oro.
Ribinis dydis (RD)	Vidutinės koncentracijos didžiausias leistinas cheminės medžiagos dydis darbuotojo kvėpavimo erdvėje, išmatuotas per standartizuotą tyrimo laikotarpį. Ribiniai dydžiai pateikti Lietuvos higienos normoje HN 23:2011.
Lengvai užsiliepsnojanti ir (arba) degi medžiaga	Organinių dulkių, dujų ir kt. pavidalo medžiagos, kurios gali sudaryti sprogį aplinką, nebent jų savybių tyrimas parodo, kad, susimaišiusios su oru, savaime jos negali sukelti sprogimo.
Potencialiai sprogį aplinka	Aplinka kuri dėl aplinkos ir darbo sąlygų gali tapti sprogia.
Sprogį aplinka	Aplinkos sąlygomis susidaręs oro ir degių medžiagų, kurios yra dujų, garų, rūko arba dulkių pavidalo, mišinys, ir kuriam užsiliepsnojus degimas išplinta visame nesudegusiame mišinyje.
Apatinė sprogimo riba (ASR)	Apatinė lengvai užsiliepsnojančios medžiagos koncentracijos ore intervalo, kuriame gali įvykti sprogimas, riba.
Įrenginys	Bet kuris įrengimas, mašina, aparatas, vamzdynas ir pan., kuris gali sukelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai dėl jame sukauptos ar iš kitur tiekiamos energijos.
Technologinis įrenginys	Pastate ar atviroje teritorijoje ant statybinių laikančiųjų konstrukcijų ir pamatų pastatytų, sumontuotų ir sujungtų įrenginių, mechanizmų, mašinų, įtaisų, aparatų, prietaisų, indų, atskirtų ar sujungtų vamzdynais, visuma.
Paskutinės minutės rizikos analizė (toliau – PMRA)	Tai analizė atliekama prieš pradedant darbus tikslu išsiaiškinti, ar darbų atlikėjai suprato jiems pavestus atlikti darbus, žino darbų atlikimo metu galinčius kilti pavojus, turi visas reikiamas AAP ir kitas darbų atlikimui reikalingas priemones. PMRA atliekamas pagal Bendrovėje taikomą STOP 5 principą.

4. DARBUOTOJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

PASTABA: Bendrosios pareigos išduodant Leidimą darbams yra aprašytos Bendrovės Leidimų darbams procedūroje. Žemiau nurodomos tik papildomos pareigos išduodant Leidimo darbas priedą atlikti ugnies darbus (LD - UD).

4.1. ASMENS, IŠDUODANČIO UGNIES DARBŲ LEIDIMĄ, PAREIGOS:

Pagrindiniame Leidime darbams pažymėti „X“ papildomą priedą „Ugnies darbai“ ir LD - UD nurodyti

puslapis 5 / 15

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

galiojimą, identifikuoti darbų atlikimo vietą (pastatas, aukštas ir vieta), nurodyti ugnies darbų aprašymą.

4.1.1. Kartu su „Darbų vykdytoju“:

- Įvertinti darbų atlikimo vietos sąlygas ir galimas rizikas bei pagal LD - UD pateiktą lentelę **[11.1]** nustatyti darbo zonos rizikos grupę (**3, 2 ar 1**) ir atitinkamai parinkti reikalavimus patikrinimo trukmei ir periodiškumui po ugnies darbų užbaigimo;
- Įvertinti, ar technologiniame įrenginyje nėra likusių medžiagų / produkto / dulkių / dujų;
- Bendru sutarimu nustatyti reikalingus prieš ugnies darbus atlikti paruošiamuosius darbus ir pasirengti papildomas gaisrinės saugos priemones;
- Informuoti greta esančių technologinių įrenginių padalinių vadovus apie šalia jų planuojamus vykdyti ugnies darbus;

4.1.2. Paskirti atsakingą asmenį už periodinius tikrinimus po darbų atlikimo ir stebėjimo pabaigos (įrašant atsakingą asmenį (-is) į LD - UD);

4.1.3. Sistemingai kontroliuoti atliekamus ugnies darbus ir juos sustabdyti, jei jie atliekami nesaugiai;

4.1.4. Sistemingai kontroliuoti numatytus ugnies darbų atlikimo vietos periodinius patikrinimus;

4.1.5. Priimti ugnies darbų vietą iš „Darbų vykdytojo“, prieš tai patikrinus ugnies darbų vietą po atlikto stebėjimo ir pasirašyti LD - UD ir/ ar leidime.

4.2. DARBŲ VYKDYTOJO PAREIGOS:

4.2.1. Prieš darbų pradžią kartu su „Leidimą išduodančiu asmeniu“:

- Įvertinti darbų atlikimo vietos sąlygas ir galimas rizikas bei pagal LD - UD pateiktą lentelę nustatyti darbo zonos rizikos grupę (**3, 2 ar 1**) ir atitinkamai parinkti reikalavimus patikrinimo trukmei ir periodiškumui po ugnies darbų užbaigimo;
- Įvertinti, ar technologiniame įrenginyje nėra likusių medžiagų / produkto / dulkių / dujų;
- Bendru sutarimu nustatyti reikalingus prieš ugnies darbus atlikti paruošiamuosius darbus ir pasirengti papildomas gaisrinės saugos priemones;
- Įsitikinti, kad planuojamas remontuoti įrenginys yra tinkamai atjungtas nuo visų rūšių pavojingos energijos bei tinkamai paruoštas saugiam ugnies darbų atlikimui;
- Įvertinti planuojamų vykdyti darbų riziką ir dėl to galimus kilti pavojus;
- Įsitikinti, kad pavojinga zona tinkamai aptverta ir pažymėta ženklais, aprūpinta reikiamomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;
- Įsitikinti, kad įranga, įtaisai bei įrankiai numatyti naudoti ugnies darbų atlikimui, yra tvarkingi ir saugūs dirbti, atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančių norminių aktų reikalavimus;

4.2.2. Ugnies darbų atlikimui skirti tik tinkamai apmokytus ir turinčius reikalingus pažymėjimus darbuotojus;

4.2.3. Supažindinti (pasirašant pagrindiniame Darbų leidime) darbų atlikėjus su Leidimu darbams ir LD - UD bei išaiškinti ugnies darbų eiliškumą, saugius darbo metodus, reikalingas naudoti kolektyvinės, asmeninės bei gaisrinės apsaugos priemonės;

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

- 4.2.4. Leisti pradėti ugnies darbus, tik kuomet įvykdytos visos Leidime darbams ir LD - UD nurodytos prevencinės priemonės ir LD - UD yra visų nurodytų atsakingų asmenų („L“ ir „P“) parašai.
- 4.2.5. Paskirti atsakingą asmenį (-is) už stebėjimą (1 val. trukmės) po ugnies darbų atlikimo (įrašant atsakingą asmenį (-is) į LD - UD);
- 4.2.6. Užtikrinti, kad išduotas Leidimas darbams ir LD - UD būtų laikomas ugnies darbų atlikimo vietoje;
- 4.2.7. Įvertinti galinčius kilti ar kylančius pavojus dėl darbų metu naudojamos įrangos ir imtis priemonių, užtikrinančių saugų darbų atlikimą bei gaisrų ir sprogimų prevenciją;
- 4.2.8. Užtikrinti, kad darbų metu naudojama įranga, įtaisai bei įrankiai būtų tvarkingi, patikrinti ar išbandyti pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius gaisrinės saugos norminių teisės aktų reikalavimus;
- 4.2.9. Kontroliuoti, kad ugnies darbų atlikėjai darbų atlikimo metu taikytų saugius darbo metodus, naudotų priešgaisrines, asmenines bei kolektyvines apsaugos priemones;
- 4.2.10. Baigus ugnies darbus užtikrinti, kad paskirtas asmuo LD - UD nustatytą laiko trukmę atliktų ugnies darbo zonos stebėjimą.
- 4.2.11. Pasibaigus stebėjimo trukmei - patikrinti ugnies darbų vietą, apžiūrėti darbo zonos perimetrą ir įsitikinti, kad darbo zona yra sutvarkyta ir nėra smilkstančių medžiagų. Po stebėjimo perduoti darbo vietą „Leidimą išdavusiam asmeniui“ ir pasirašyti LD - UD ir/ ar leidime.

4.3. ATSAKINGO UŽ PRIEMONIŲ PARUOŠIMĄ PAREIGOS:

- 4.3.1. Įvykdyti Leidime ir LD - UD nurodytas įrenginių ir darbo zonos technines saugos priemones prieš darbų pradžią;
- 4.3.2. Jei reikia, įgyvendinti įrenginio pavojingos energijos (PE) izoliavimo priemonės remiantis Bendrovėje patvirtintos LO-TO procedūros principais bei įrenginio PE sąrašu;
- 4.3.3. Apie įgyvendintas priemones informuoti „Leidimą išdavusį asmenį“ ir „Darbų vykdytoją“; apie visų numatytų parengiamųjų priemonių įvykdymą pažymėti pasirašant Leidime darbams ir LD - UD;
- 4.3.4. Nesant galimybių įgyvendinti tam tikrų techninių ar organizacinių prevencinių priemonių, nedelsiant apie tai informuoti „Leidimą išdavusį asmenį“ ir „Darbų vykdytoją“.

4.4. UGNIES DARBŲ ATLIKĖJO PAREIGOS:

- 4.4.1. Darbus pradėti tik susipažinus su darbo vietoje galinčiais kilti pavojais, turint visas reikalingas naudoti būtinąsias ir leidime nurodytas asmens apsaugos priemones bei kitas nurodytas priemones, išklausus darbų vadovo instruktavimą bei pasirašius Leidime darbams, atlikus paskutinės minutės analizę (LMRA) pagal STOP 5 principus bei įsitikinus, kad buvo imtasi reikiamų saugos priemonių ir visi pavojai yra kontroliuojami;
- 4.4.2. Dirbti tik Leidime darbams ir LD - UD nurodytus darbus ir viso proceso metu laikytis jame išvardintų prevencinių saugos priemonių;
- 4.4.3. Dėvėti Leidime darbams nurodytas asmens apsaugos priemones viso darbo proceso metu;
- 4.4.4. **Prieš darbų pradžią:**
  - a. Pasirašyti Leidime darbams išklausus darbų vadovo instruktažą, susipažinus su išduotu LD - UD ir visiškai supratęs kokius darbus reikia atlikti ir kokie pavojai gali kilti ugnies darbų atlikimo vietoje;

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

- b. Pasiruošti reikalingas kolektyvines apsaugos priemonės (skydus darbo vietai aptverti, stovus kartu su signaline aptvėrimo juosta, plakatus, nedegų užtiesalą) ir asmenines apsaugos priemonės (suvirintojo kostiumą, pirštines, darbo batus, apsauginį skydelį ir kt.);
- c. Kartu su darbų vadovu aptverti ugnies darbo vietą, kad ugnies darbų metu maksimaliai sumažinti pavojų ne tik sau, bet ir šalia dirbantiems darbuotojams, iškabinti plakatus, draudžiančius pašaliniams asmenims eiti ar būti pavojingose zonoje;
- d. Įsitikinti, kad visos pavojingos vietos yra uždengtos, kad ugnies darbų metu kibirkštys negalės kristi žemyn į apačioje esančias atviras angas ar sužeisti žemesniame lygyje dirbančių darbuotojų.

4.4.5. Darbų metu:

- a. Naudoti ugnies darbų atlikimui tinkamas asmenines ir kolektyvines apsaugos priemonės;
- b. Dirbti tik Leidime darbams ir LD - UD nurodytus darbus ir vykdyti gaisrinės saugos reikalavimus;
- c. Iškilus neaiškumui, kaip saugiai atlikti darbus, taip pat susidarius pavojingai situacijai, darbus nedelsiant nutraukti ir apie tai informuoti darbų vadovą;
- d. Nuolat tvarkyti ugnies darbo vietą, jos neužgriozdinti, šalinti nereikalingus daiktus, reikalingas medžiagas laikyti tvarkingai sudėtas;
- e. Darbo vietoje nelaikyti degių ar lengvai užsilepsnojančių medžiagų.

4.4.6. Užbaigus darbus, sutvarkyti darbo vietą (išvežti darbo metu naudotą įrangą, medžiagas, atliekas ir kt.) ir įsitikinti, kad darbo zona yra sutvarkyta bei joje nėra smilkstančių medžiagų.

4.4.7. Baigus darbus pasirašyti Leidime darbams, nurodant darbo pabaigos datą ir laiką.

4.5. UGNIES DARBŲ PRIŽIŪRĖTOJO PAREIGOS:

„Darbų vykdytojas“ paskiria ugnies darbų prižiūrėtoją (žodiniu pavedimu) prieš darbų pradžią.

4.5.1. Prieš darbų pradžią ugnies darbų prižiūrėtojas privalo:

- a. Apsirengti signalinės spalvos liemenę;
- b. Įsitikinti, kad ugnies darbo vietoje yra sukomplektuotos pirminės gaisro gesinimo priemonės;
- c. Įsitikinti, kad ugnies darbo vieta atitverta nuo kitų technologinių įrenginių, kad greta ugnies darbų vietos nėra vykdomi kiti darbai, galintys daryti įtaką darbų saugumui;
- d. Įsitikinti, kad iš darbo zonos išvesti visi pašaliniai asmenys, iškabinti plakatai draudžiantys lankytis aptvėrtoje darbo zonoje;
- e. Turėti mobiliąją ryšio priemonę arba išsiaiškinti kur yra artimiausias stacionarus telefonas.

4.5.2. Darbų atlikimo metu ugnies darbų prižiūrėtojas privalo:

- f. Stebėti ugnies darbo vietos aptvėrimą, užtikrinti, kad į darbo zoną nepatektų pašaliniai su ugnies darbais nesusiję asmenys;
- g. Darbų atlikimo vietoje nuolat stebėti vykdomus ugnies darbus, būti kiek įmanoma arčiau (saugiu atstumu) prie užsidegimo pavojų keliančių vietų;
- h. Stebėti, kad atliekant ugnies darbus kibirkštys nekristų už aptvertos zonos ribų į/ar ant žemiau esančių įrengimų, konstrukcijų, aikštelių, darbuotojų ir kt.;

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

- i. Pirminės gaisro gesinimo priemonės laikyti kuo arčiau ugnies darbų vietos, kad kuo operatyviau būtų galima pradėti gesinti kilusį gaisrą.

4.5.3. Pertraukų metu paskirtas ugnies darbų prižiūrėtojas privalo prižiūrėti darbo vietą – ar nėra galimybės kilti gaisrui;

4.5.4. Pertraukų metu ugnies darbų prižiūrėtojas gali palikti darbo vietą tik leidus darbų vadovui ir tik tada, kai jį pakeičia kitas asmuo, paskirtas prižiūrėti ugnies darbų vietą.

4.6. UGNIES DARBŲ STEBĖTOJO PAREIGOS:

4.6.1. Pasibaigus ugnies darbams, stebėtojas privalo:

- a. Užtikrinti, kad vieną (1) valandą po ugnies darbų pabaigos būtų tęsiamas nuolatinis darbo zonos stebėjimas, siekiant laiku pastebėti bet kokius gaisro ar sprogimo pavojus keliančius veiksnius;
- b. Aktyviai tikrinti darbo zonoje galimas liekamąsias rizikas, ypatingą dėmesį skiriant vietoms, kuriose galėjo kauptis degios medžiagos ar susidaryti žiežirbų židiniai;
- c. Stebėti, kaip darbų atlikėjai susitvarko darbo vietą, ir įsitikinti, kad pašalinamos visos degios atliekos, tinkamai sutvarkomos naudotos medžiagos bei grąžinamos pirminės gaisro gesinimo priemonės;
- d. Apie bet kokius pastebėtus pavojus nedelsiant informuoti Darbų vadovą ir imtis neatidėliotinų veiksmų grėsmei pašalinti;
- e. Po 1 valandos stebėjimo, jeigu neužfiksuota jokių liekamųjų rizikų, apie stebėjimo pabaigą informuoti Darbų vadovą ir atlikti įrašą LD - UD, nurodant stebėjimo pabaigos laiką ir pasirašant.

4.7. VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS:

4.7.1. Sustabdyti darbus, pastebėjus degių medžiagų išsipylimą, kad kibirkštys krenta ant žemiau esančių įrenginių, konstrukcijų, aikštelių ir pan., taip pat susidarius bet kokiai kitai avarinei situacijai ar kilus įtarimui, kad darbai atliekami nesaugiai;

4.7.2. Kilus gaisrui, nedelsiant informuoti padalinio vadovą ir pradėti gesinti gaisro židinį turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.

4.7.3. Avariniais atvejais vadovautis:

- a. INMSLI1004LT Gaisrinės saugos instrukcija
- b. INMSLI1005LT Veiksmų kilus gaisrui planu
- c. INMSLI1017LT AVARIJŲ PREVENCIJOS IR ATSAKOMŲJŲ VEIKSMŲ PLANAI Nr. 1-10.

4.8. PERIODINIAI UGNIES DARBŲ ATLIKIMO ZONOS TIKRINIMAI BAIGUS DARBUS:

4.8.1. „Leidimą išduodantis asmuo“ kartu su „Darbų vykdytoju“, įvertinęs darbų atlikimo vietos sąlygas ir galimas rizikas, pagal LD - UD pateiktą lentelę nustato darbo zonos rizikos grupę (3, 2 ar 1) ir atitinkamai parenka reikalavimus patikrinimo trukmei ir periodiškumui po darbų užbaigimo bei paskiria atsakingą asmenį (tai gali būti „Darbų vykdytojo“ paskirtas tas pats ugnies darbų stebėtojas arba kitas „Darbų vykdytojo“ ar „Leidimą išduodančio asmens“ paskirtas atsakingas asmuo).

4.8.2. Bendruoju atveju, pirmąją valandą (1 val.) po darbų užbaigimo stebėjimą vykdo darbų atlikėjai, kurie tuo pačiu metu atlieka ir darbo zonos susitvarkymą. Po šio etapo darbo zonos tikrinimas

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

perduodamas Bendrovės atsakingiems darbuotojams, kurie nustatytą laiko trukmę periodiškai vykdo tikrinimą pagal LD - UD nurodytus reikalavimus.

4.8.3. Paskirtas atsakingas asmuo už periodinius tikrinimus po darbų atlikimo:

- Privalo užtikrinti, kad tikrinimai būtų atliekami pagal LD - UD nustatytą trukmę ir periodiškumą;
- Tikrinimo pradžioje LD - UD nurodyti tikrinimo pradžios laiką;
- Periodinių tikrinimų metu stebėti atliktų ugnies darbų aplinką (darbo zonos perimetrą) dėl galimų liekamųjų rizikų, įskaitant gaisro ar sprogimo pavojų, ypač dėmesį skiriant didesnės gaisro rizikos zonoms (pvz. degių medžiagų sandėliai, tarpai tarp sienų ar perdangų);
- Užbaigus numatytą patikrinimo procesą, registruoti LD - UD tikrinimo pabaigos laiką ir savo parašu patvirtinti, kad visos nustatytos procedūros buvo įvykdytos ir nėra gaisro kilimo rizikos;
- Nedelsiant informuoti atsakingus asmenis („Leidimą išduodantį asmenį“ ir/ar „Darbų vykdytoją“), jei aptinkami pavojai ar nesaugios sąlygos.

4.9. PADALINIŲ, EKSPLOATUOJANČIŲ GRETA ATLIEKAMŲ UGNIES DARBŲ TECHNOLOGINIUS ĮRENGINIUS, GALINČIUS SUKELTI PAVOJŲ, VADOVŲ / PAMAINŲ MEISTRŲ PAREIGOS:

4.9.1. Padalinių, eksploatuojančių greta atliekamų ugnies darbų esančius technologinius įrenginius, galinčius sukelti pavojų ar gaisrą, vadovai / pamainų meistrai privalo:

- Apie planuojamus atlikti ugnies darbus bei apie jų užbaigimą informuoti susijusį pamainos personalą;
- Ugnies darbų atlikimo metu nevykdyti darbų, galinčių sukelti pavojų;
- Bet kuris Bendrovės ar rangovinės organizacijos darbuotojas turi teisę ir privalo sustabdyti darbų atlikimą, jei šie darbai atliekami nesaugiai ar dėl jų atlikimo iškyla pavojus kilti avarijoms, incidentams, įvykti nelaimingiems atsitikimams ir pan.

5. REIKALAVIMAI UGNIES DARBŲ LEIDIMO IŠDAVIMUI

PASTABA: Leidimų darbams priedo „Ugnies darbai“ (toliau – LD - UD, žr. Priedas Nr. 1) pildymo tvarka aprašyta Leidimų darbams priedų „Ugnies darbams“ išdavimo procedūroje.

- Ugnies darbus veikiančiame gamybos ceche leidžiama atlikti tais atvejais, kai šių darbų neįmanoma atlikti specialiai tam įrengtose nuolatinėse ugnies darbų atlikimo vietose.
- Ugnies darbų leidimo priedą LD - UD gali išduoti tik to padalinio kvalifikuot darbuotojai, paskirti Bendrovės įsakymu, kuriuo nustatomi atsakingi asmenys, įgalioti išduoti leidimus darbams.
- Nakties metu, išeiginėmis ir švenčių dienomis atlikti ugnies darbus nerekomenduojama. Leidžiama atlikti tik išskirtiniais atvejais, kai delsimas gali iššaukti gamybos sustabdymą.
- Technologinių įrenginių darbo (taip pat paleidimo ir stabdymo) metu draudžiama atlikti ugnies darbus su atskirais procese dalyvaujančiais, tinkamai neizoliuotais įrenginiais ar vamzdynais.
- Atliekant ugnies darbus komunikacijose, esančiose padalinių teritorijoje, į kurių funkcijas neįeina tokių komunikacijų eksploatavimas (dujų, oro, karšto vandens ar garo vamzdynai) leidimas taip pat turi būti raštu suderintas su padalinio vadovu, kurio teritorijoje bus vykdomi darbai.
- Išduotas ugnies darbų priedas (LD - UD) galioja vieną darbo pamainą, ne ilgiau kaip 12 val.

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

- 5.7. Pirmasis LD - UD egzempliorius perduodamas „Darbų vykdytoji“. Šis egzempliorius per visą darbų atlikimo laikotarpį turi būti laikomas ugnies darbų atlikimo vietoje.
- 5.8. Antrasis LD - UD egzempliorius laikomas padalinio valdymo patalpoje (operatorinėje) kartu su pagrindiniu „Leidimo darbams“.
- 5.9. Pabaigus ugnies darbus, „Darbų vykdytojas“ ar darbų atlikėjas (pvz. suvirintojas) LD - UD perduoda paskirtam atsakingam už periodinius tikrinimus asmeniui, kuris LD - UD formoje, nurodo tikrinimų pradžios laiką.
- 5.10. Baigus visą patikrinimą, paskirtas atsakingas už periodinius tikrinimus asmuo, nurodo tikrinimų pabaigos laiką ir pasirašo, patvirtindamas patikrinimo įvykdymą.
- 5.11. Po tikrinimo užbaigimo pilnai užpildytas LD - UD pirmasis LD - UD egzemplioriaus grąžinamas „Leidimą išdavusiam asmeniui“ ir perduodamas saugoti padalinyje, išdavusiame leidimą.
- 5.12. Pasibaigus saugojimo terminui, padalinio vadovas priima sprendimą dėl leidimų sunaikinimo (pagal Bendrovėje nustatytą tvarką).

6. REIKALAVIMAI TAIKOMI ATLIEKANT UGNIES DARBUS

6.1. REIKALAVIMAI PRIEŠ ATLIEKANT UGNIES DARBUS:

- 6.1.1. Iš numatytų remontuoti įrenginių turi būti pašalintos gaisro ir sprogo atžvilgiu pavojingos ir kenksmingos medžiagos, bei išvalyti degių produktų likučiai ir / ar nuosėdos. Tuo tikslu įrenginiai, priklausomai nuo juose buvusių medžiagų, turi būti mechaniškai išvalomi, prapučiami, plaunami vandeniu, garinami vandens garu;
- 6.1.2. Remontuojamas įrenginys turi būti atjungtas nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių: elektros, dujų, karšto vandens, garo, oro, cheminių medžiagų;
- 6.1.3. Suvirinimo, pjovimo, kaitinimo vietos ant įrenginio pažymimos kreida, dažais arba kitais gerai matomais skiriamaisiais ženklais;
- 6.1.4. Jei ugnies darbai bus atliekami šalia ventiliacinių įrenginių ir kibirkštys gali patekti į ventiliuojamas patalpas, kuriose yra ar gali būti degių medžiagų, tokie ventiliacijos įrenginiai/vamzdžiai turi būti patikimai užsandarinti ir apsaugoti nuo galimo kibirkščių patekimo;
- 6.1.5. Iš ugnies darbų zonos 11 m spinduliu pašalinti degias medžiagas. Jeigu šių medžiagų pašalinti neįmanoma, arba ugnies darbai numatomi atlikti zonose, pažymėtose šiais ženklais:

- 6.1.6. Jei ugnies darbai numatomi atlikti ant degios stogo dangos ar šalia degių sienų plokščių privaloma 1 metro atstumu nuo pavojingos zonos stogo dangą ar degias sienų plokštes patikimai uždengtos nedegiais audekais ar patikimai atitverti nedegiais skydais;

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

- 6.1.7. Ugnies darbų zonoje esantys latakai, kanalų išėjimai, šuliniai ir kiti įrenginiai turi būti sandariai uždaryti ir uždengti;
- 6.1.8. Atliekant suvirinimo darbus atstumas nuo suvirinimo vietos iki degių dujų balionų turi būti ne mažesnis kaip 10 m, o nuo deguonies baliono iki degių dujų baliono – ne mažesnis kaip 5 m;
- 6.1.9. Atliekant suvirinimo darbus lauke lyjant, esant didelei drėgmei, turi būti imtasi papildomų priemonių, užtikrinančių saugų darbų atlikimą (pvz. tam tikslui turi būti naudojamos specialios palapinės, pagamintos iš nedegių medžiagų, dielektriniai kilimėliai ir kt.);
- 6.1.10. Atliekant ugnies darbus aukštyje, kurių metu išsiskiria ar gali išsiskirti kibirkštys, turi būti imtasi priemonių ir ugnies darbų zona, kurioje yra pavojus, kad ant praeinančių žmonių gali užkristi kibirkštys, išsilydžiusio metalo lašeliai, įrankiai ar kilti kiti pavojai, turi būti uždengta nedegiu užtiesalu, ir aptverta metaliniais skydais ar kitais aptvėrimais.

6.2. UGNIES DARBAI TALPOSE

- 6.2.1. Jei ugnies darbai bus atliekami uždaroje talpoje (rezervuare, cisternoje ir pan.), turi būti išduodamas leidimo darbams priedas uždaroje talpoje (~~LDP-RE~~)-LD-UT;
- 6.2.2. Talpą, kurioje bus atliekami ugnies darbai, ištuštinti ir pagal LO-TO metodą atjungti ir izoliuoti nuo visų vamzdynų;
- 6.2.3. Išvalyti produktų atliekas ir nuosėdas;
- 6.2.4. Talpą, jei joje prieš tai buvo sprogios ar degios medžiagos, išplauti ir išgarinti;
- 6.2.5. Sandariai uždaryti kanalizacijos (nuotekų) šulinius;
- 6.2.6. Nutraukti talpų pripildymo operacijas;
- 6.2.7. Nedegiu audeklu uždengti gretimų talpų ir vamzdynų sklendes, sklendžių mazgus (kad neužsidegtų dulkės ar kt. pavojingų medžiagų garai);
- 6.2.8. Talpoje įrengti pritekamąją bei ištraukiamąją ventiliaciją;
- 6.2.9. Darbo vietą apšviesti patikimais, uždaro tipo šviestuvais.

6.3. ATLIEKANT UGNIES DARBUS, DRAUDŽIAMA

- 6.3.1. Dirbti techniškai netvarkinga įranga ir aparatūra, su netvarkingais matavimo prietaisais ir apsauginiais vožtuvais;
- 6.3.2. Naudoti ilgesnes kaip 30 m, nesužymėtas, nesandarias ir nepatikimai prie aparatų ir dujų balionų pritvirtintas žarnas, jas užlaužti, persukti, tarpusavyje keisti;
- 6.3.3. Suvirinti, pjauti ar lituoti neseniai nudažytas ir neišdžiūvusias konstrukcijas ir gaminius;
- 6.3.4. Remontuoti komunikacijas ar aparatus esančius po įtampa ar pripildytus degių skysčių ar cheminių medžiagų;
- 6.3.5. Atlikti suvirinimo ar pjaustymo darbus patalpose ar talpose esant nepakankamai ventiliacijai;
- 6.3.6. Laikyti dujų balionus horizontalioje padėtyje.

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data: 02 Jun 2025

6.4. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

- 6.4.1. Kiekviena ugnies darbų atlikimo vieta turi būti aprūpinta tvarkingomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis: gesintuvais (milteliniais arba angliarūgštės, dulkėtose patalpose vandens putų (minimalus gesinimo medžiagos kiekis gesintuve – 6 kg)), papildomai galima naudoti nedegų audeklą, vandenį, smėlį ir kt.;
- 6.4.2. Gesintuvai turi būti pritaikyti gesinti konkrečioje ugnies darbų vykdymo vietoje galinčias užsidegti medžiagas.

6.5. PAGRINDINIAI SAUGOS REIKALAVIMAI ATLIEKANT UGNIES DARBUS (APIBENDRINIMAS)

- 6.5.1. **Energijos izoliavimas:** Prieš pradedant darbus, patikrinkite, ar reikia izoliuoti pavojingais energijos šaltinius. Jei taip, užtikrinkite, kad visi izoliuoti energijos šaltiniai būtų tinkamai izoliuoti pagal LO-TO metodiką.
- 6.5.2. **Pavojų vertinimas ir darbo zonos rizikos grupės nustatymas:** Atlikite išsamų rizikos vertinimą, nustatykite darbo zonos rizikos grupę, aptarkite galimus pavojus ir nustatykite būtinus saugos veiksmus rizikai sumažinti iki minimumo. Patikrinkite, ar darbo zona atitinka visus saugumo reikalavimus.
- 6.5.3. **Dujų koncentracijos matavimai:** Prieš pradedant darbus pavojingoje zonoje (pvz. uždaroje talpoje), atlikite pirminius dujų koncentracijos matavimus (ypač deguonies kiekio ir degių dujų). Jei reikia, nustatykite pakartotinių matavimų dažnumą.
- 6.5.4. **Darbo aplinkos oro stebėjimas:** Užtikrinkite, kad darbo aplinkos oro sudėties stebėjimas būtų vykdomas nuolat. Naudokite tinkamai sukalibruotus oro analizatorius.
- 6.5.5. **Ugnies šaltinių kontrolė:** Pašalinkite ar izoliuokite visus galimus ugnies šaltinius darbo zonoje. Uždenkite ir užsandarinkite tarpus, angas, ventiliacijos sistemas, kad užkirstumėte kelią ugnies plitimui.
- 6.5.6. **Degiosios medžiagos:** Pašalinkite visas degiąsias ir lengvai užsiliepsnojančias medžiagas iš darbo zonos (>11 metrų atstumu). Jei pašalinti neįmanoma, naudokite apsauginius ekranus, dangas ar kitas prevencijos priemones.

 Roquette Restricted	UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	
IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2	KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE	Patvirtinimo data:02 Jun 2025

6.5.7. **Gesinimo priemonės:** Užtikrinkite, kad gesinimo priemonės (pvz., gesintuvai, nedegūs audeklai) būtų tinkamai išdėstytos darbo vietoje ir visada prieinamos. Prieš pradėdant ugnies darbus patikrinkite jų techninę būklę.

6.6. ORO ĖMINIŲ ĖMIMAS

6.6.1. Oro ėminiai turi būti imami atliekant ugnies darbus talpose, šuliniuose, rezervuaruose, kitose uždaroje erdvėse, prieš darbų pradžią, prieš pratęsiant per pamainą ar darbo dieną neužbaigtus darbus, taip pat ir darbų metu, jei ugnies darbų atlikimo metu tiriamų medžiagų kiekis ore gali kisti;

6.6.2. Jei ugnies darbai nebuvo pradėti per 1,5 valandos po oro ėminių paėmimo, taip pat jeigu ugnies darbų metu buvo daroma ilgesnė nei 1,5 valandos pertrauka, oro ėminiai turi būti paimti iš naujo.

6.6.3. Reikalavimai medžiagų koncentracijai:

- Ugnies darbus leidžiama atlikti, kai paruoštame uždareme įrenginyje, t.y. uždaroje talpoje, darbo aplinkos ore sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija yra ne didesnė kaip 1 % tūrio apatinės sprogimo ribos (ASR), o deguonies kiekis darbo aplinkos ore yra ne mažesnis kaip 19,5 % tūrio ir ne didesnis kaip 23,5 % tūrio;
- Kvėpavimo takų apsaugai užtikrinti turi būti atlikti darbo aplinkoje galinčių būti kenksmingų medžiagų koncentracijų tyrimai, kurių rezultatai neturi viršyti ribinių dydžių.

6.6.4. Reikalavimai asmeninėms apsaugos priemonėms:

- Asmeninės apsauginės priemonės parenkamos vadovaujantis Bendrovės DSS instrukcijomis bei kitais susijusiais (taikomais) dokumentais, pvz., saugos duomenų lapais, įrangos naudojimo ir eksploataavimo instrukcijomis, įrengimų pasais;
- Atliekant ugnies darbus, suvirintojas, metalo pjaustytojas privalo dėvėti suvirintojo kostiumą, avėti darbo batus ir naudoti asmenines apsaugos priemones, apsaugančias nuo darbų metu kylančių ar galinčių kilti pavojų (apsauginį skydelį su UV filtrais, suvirintojo pirštines ir kt.). Draudžiama dirbti apsirengus tepalais ar kitais degiais skysčiais suteptais drabužiais ir pirštinėmis.

7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

7.1. Ši instrukcija nustato tik pagrindinius ir minimalius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant ugnies darbus, todėl visi darbuotojai, organizuojantys ar atliekantys ugnies darbus, esant poreikiui, privalo sugriežtinti aukščiau pateiktus reikalavimus ir imtis papildomų priemonių, užtikrinančių darbuotojų saugą ir sveikatą, gaisrinę saugą darbe;

7.2. Už šioje instrukcijoje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą jų vykdymą asmenys atsako Lietuvos respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

8. ĮRAŠAI

8.1. Vykdam šią instrukciją turi būti daromi tokie įrašai:

Įrašo pavadinimas	Saugojimo vieta	Atsakingas	Saugojimo trukmė

Roquette Restricted UGNIES DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA	IN-INSTRUKCIJA : INMSLI1022LT LEIDIMAS : 2 KILMĖ : LI - ROQUETTE LITHUANIA SEKTORIUS: MS - Management System HSE Patvirtinimo data:02 Jun 2025

Leidimas darbams ir LD - UD	Padalinyje, leidimo darbams išdavimo vietoje	Padalinio vadovas, pamainos meistras, technologas, vyr. meistras	1 mėnesį po darbų užbaigimo, ir dar 11 mėn. padalinio vadovo nustatytoje vietoje

9. PRIEDAI

1 PRIEDAS. LEIDIMO DARBAMS PRIEDAS UGNIES DARBAMS (LD - UD)

ROQUETTEamilina

Leidimo darbams PRIEDAS "UGNIES DARBAI"

Nr.

Šis PRIEDAS galioja tik esant išduotam LEIDIMUI DARBAMS Nr. data:

Priede nurodoma tik papildoma informacija, kuri nėra nurodyta LEIDIME DARBAMS

Žymėjimai:

L

Leidimą išdavęs asmuo

P

Atsakingas už paruošimą

D

Darbų vykdytojas

Galiauja 1 darbo vietai (maks. iki 12 val.)

Leidimas turi būti užpildytas ir suderintas prieš pradėdami ugnies darbus. Pradėti dirbti galima tik pašalinus nustatytas rizikas.

1.

Galiojimas:

Pradžia: / Pabaiga:

(data)

(laikas)

(data)

(laikas)

2.

Pastatas:

Aukštas:

(data)

(laikas)

Vieta:

3.

Darbo aprašymas:

Stogo remontas

Suvirinimas argonu

Suvirinimas elektros lanku

Šilfavinimas / pjovimas

Gręžimas

Litavimas

Vamzdžių šildymas liepsna

Kita:

4.

GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖS

Priemonės nurodo:

L

 kartu su

D

4.1.

Papildomos rizikos ir leidimai

T

N

Papildomi leidimai:
- darbai uždaroje talpoje / ribotoje erdvėje
- darbai ant stogo
Pavojus patalpoms:
- gretimoms:
- viršuje:
- apačioje:
nurodykite aukštą:
nurodykite aukštą:

Kita:

4.2.

Reikalingos gaisrinės priemonės

T

N

Mitelių gesintuvų (6 kg.) kiekis:

Kiekis, vnt.:

Vandens putų gesintuvas (9 ltr.)

CO₂ gesintuvas (5 kg.)

Gaisrinis čiupas (GČ)

Nedegus auksas

Kita:

5.

RIZIKOS IR PREVENCIJOS PRIEMONĖS

L

 kartu su

D

 Vykdo

Rizikos

Prevencijos priemonės / darbo zonos paruošimas

T

N

P

D

Lekiančios kibirkštys

Pašalinti degias medžiagas iš darbo zonos (> 11 m. nuo darbo vietos)
Degias medžiagas pavojingose zonoje apsaugoti nedegiais užklotais ar apdangalais
Naudoti kilnojamus vertikalius apsauginius ekranus kibirkščių sulaukymui
Sandariai uždengti ar užsandarinti patalpų tarpus, angas ir pertvarų ertmes
Kita:

Dulkų sproginimas

Sustabdyti dulkes keliančius procesus, nutraukti dulkes keliančius darbus
Susininkti susidariusias dulkes šlapiu būdu ar naudojant "Ex" siurbį
Kita:

Dujų ar degių garų sproginimas

Pašalinti / izoliuoti degių medžiagų garų ir dujų šaltinius
Užsandarinti / pašalinti degių skysčių šaltinius ir užtikrinti, kad nebūtų nuotėkio
Naudoti oro sudėties kontrolės priemonės prieš darbų pradžią ir jų metu
Kita:

Vėdinimo sistemos

Užtikrinti tinkamą vietinį oro ištraukimą, pašalinant degių medžiagų sankaupas
Išjungti oro ištraukimą, kad degimo produktai nepatektų į vėdinimo sistemą
Kita:

Gaisro sistemos

Darbo zonoje izoliuoti gaisro aptikimo sistemas, kad išvengtų klaidingų suveikimų
Informuoti atsakingus asmenis apie gaisro sistemų statuso pakitimus
Baigus darbus atkurti gaisro aptikimo ir signalizacijos sistemas
Kita:

6.

PAPILDOMA INFORMACIJA:

7.

PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PATVIRTINIMAS

7.1

Patvirtinu, kad ugnies darbų atlikimo vieta paruošta saugiam darbų atlikimui

Nurodytos saugos priemonės įgyvendintos

(data)

(laikas)

(V. pavardė, parašas)

P

7.2

Patikrinau darbo vietą ir užtikrinu saugos priemonių naudojimą, instruktavau darbus atliksiančius darbuotojus

Nurodytos saugos priemonės įgyvendintos

(data)

(laikas)

(V. pavardė, parašas)

D

8.

LEIDIMAS PRADĖTI DARBUS

Patvirtinu, kad ugnies darbų atlikimo vieta apžiūreta, visos numatytos prevencinės priemonės įgyvendintos

Leidžiui pradėti vykdyti ugnies darbus

(data)

(laikas)

(V. pavardė, parašas)

L

Darbuotojų supažindinimas su šio Leidimo priedo sąlygomis ir saugaus darbo reikalavimais įforminamas LEIDIMO DARBUI 11 grafėje:

9.

STEBĖJIMAS (1 val. baigus ugnies darbus)

Vykdo

D

Atsakingas už stebėjimą baigus ugnies darbus

(V. pavardė)

Ugnies darbų pabaiga - stebėjimo pradžia

(val: min)

Stebėjimo pabaiga

(val: min)

Stebėtojo parašas

(po stebėjimo)

10.

DARBŲ PRIDAVIMAS

Patvirtinu, kad ugnies darbai užbaigti ir atlikimo vieta sutvarkyta ir atliktas stebėjimas. Darbo zonoje ir perimetre nėra smikstančių medžiagų.

(data)

(laikas)

(V. pavardė, parašas)

D

11.

TIKRINIMAS (pagal 11.1)

Nurodo

L

Atsakingas už tikrinimą

(V. pavardė)

Rizikos grupė

Tikrinimo pradžia

(val: min)

Tikrinimo pabaiga

(val: min)

Tikrintojo parašas

(po tikrinimo)

11.1.

DARBO ZONOS RIZIKOS GRUPĖS NUSTATYMO MATRICA

Rizika pasirenkama pagal aukščiausią riziką atitinkančias darbo vietos sąlygas ir rizikas.

Rizikos grupė

Darbo vietos sąlygos ir rizikos

Tikrinimo trukmė ir periodiškumas (po 1 val. darbų stebėjimo)

3.

Darbas sprogiose ATEX zonose
Stogo darbai
Yra degių (kietų / skystų) medžiagų
Šalia (<11 m.) yra šuliniai, talpų angos
Šalia (<11 m.) yra degios plokštės ("sandwich")

2 val. kas 15 min.

2.

Vietoje nuolat nebudi darbuotojas
Nėra gaisro detekcijos

2 val. kas 30 min.

1.

Degios medžiagos didesniu nei 11 m. atstumu
Yra gaisro aptikimo detekcija

1 val. kas 15 min.

Prieš darbą atlikite paskutinės minutės rizikos analizę pagal STOP 5 PRINCIPUS:

1) supranti darbo procesą
2) matau ir nustatau pavojus
3) numatau saugos priemones
4) vertinu liekamąją riziką ir priimu sprendimus
5) saugiai atlieku darbą ir visada išlieku budrus

versija: 25/2

ROQUETTE
Offering the best of nature

Ši dokumento versija nepažymėta. Garantuojama, kad taikoma tik OneDoc pasiekiama elektroninė versija

puslapis 15 / 15